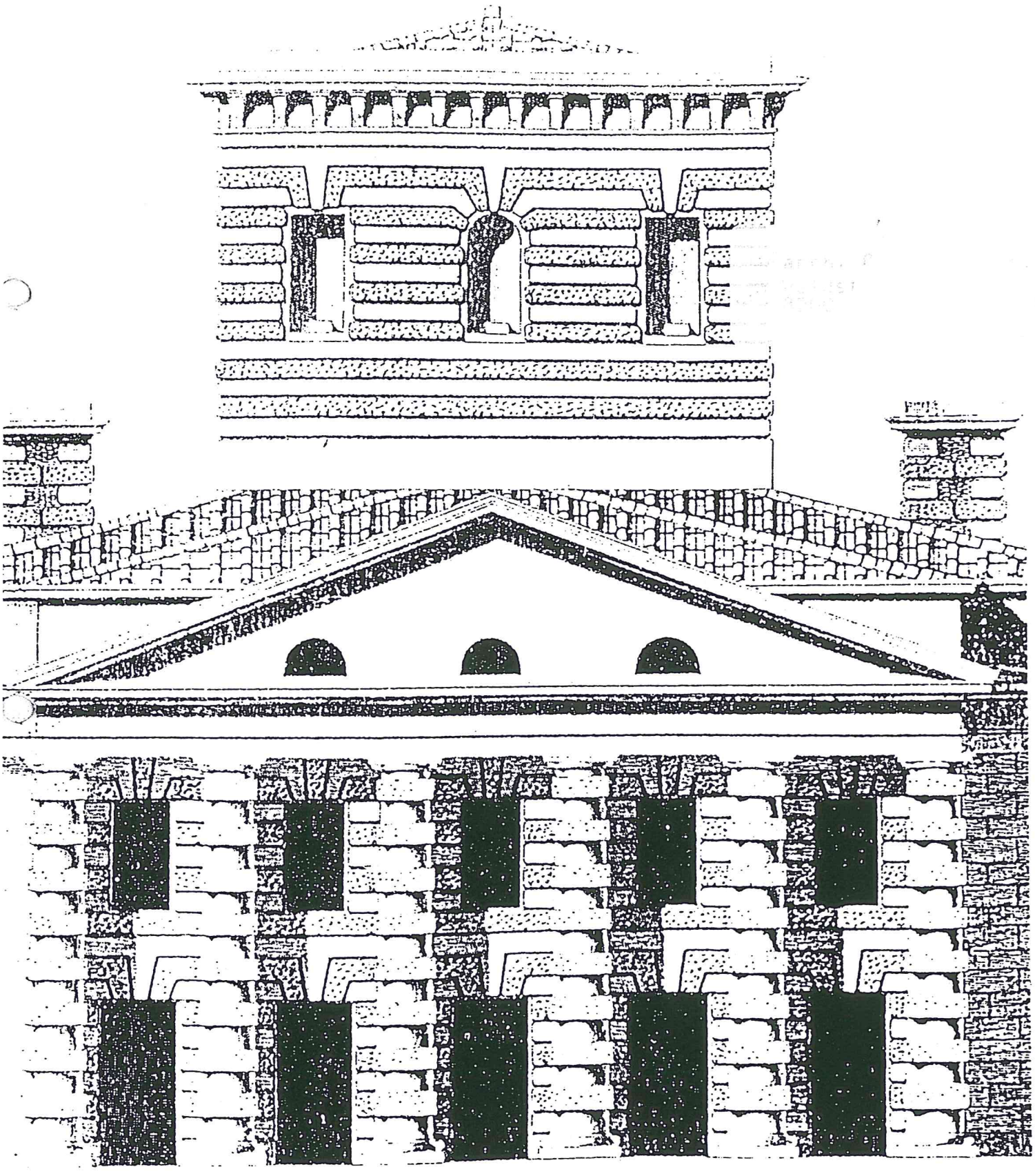
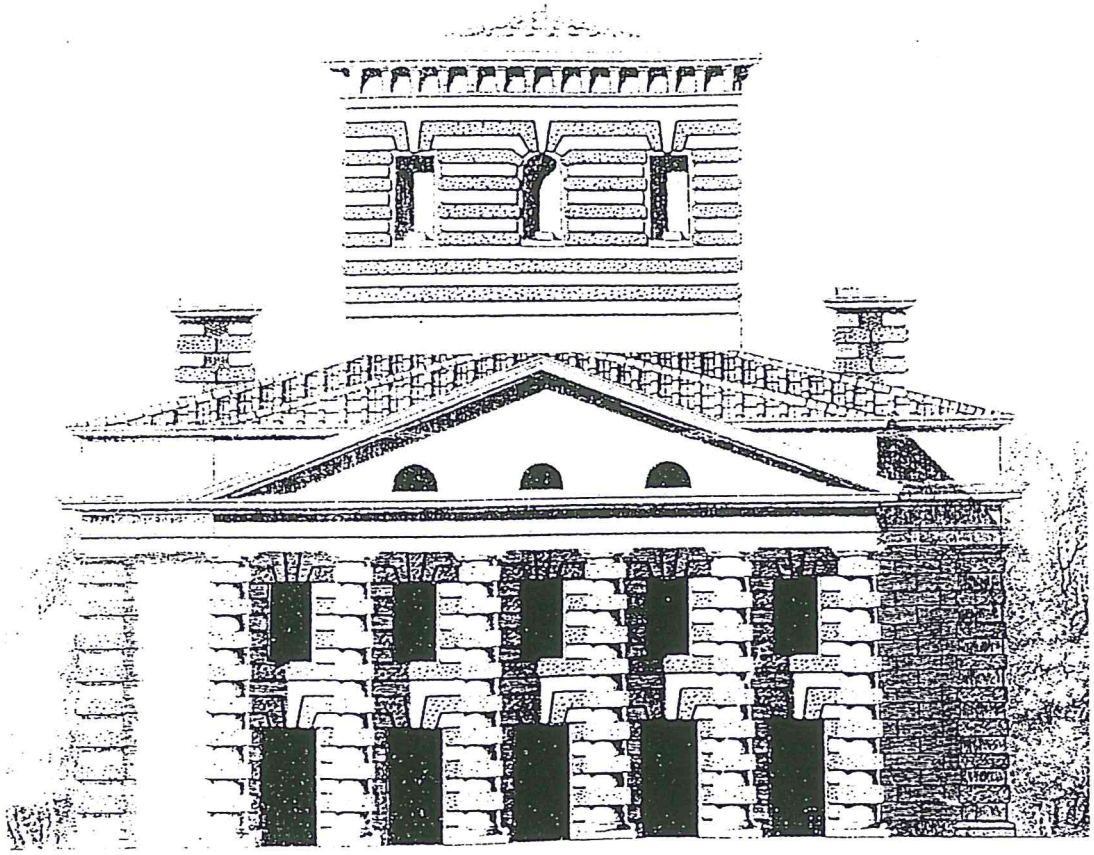
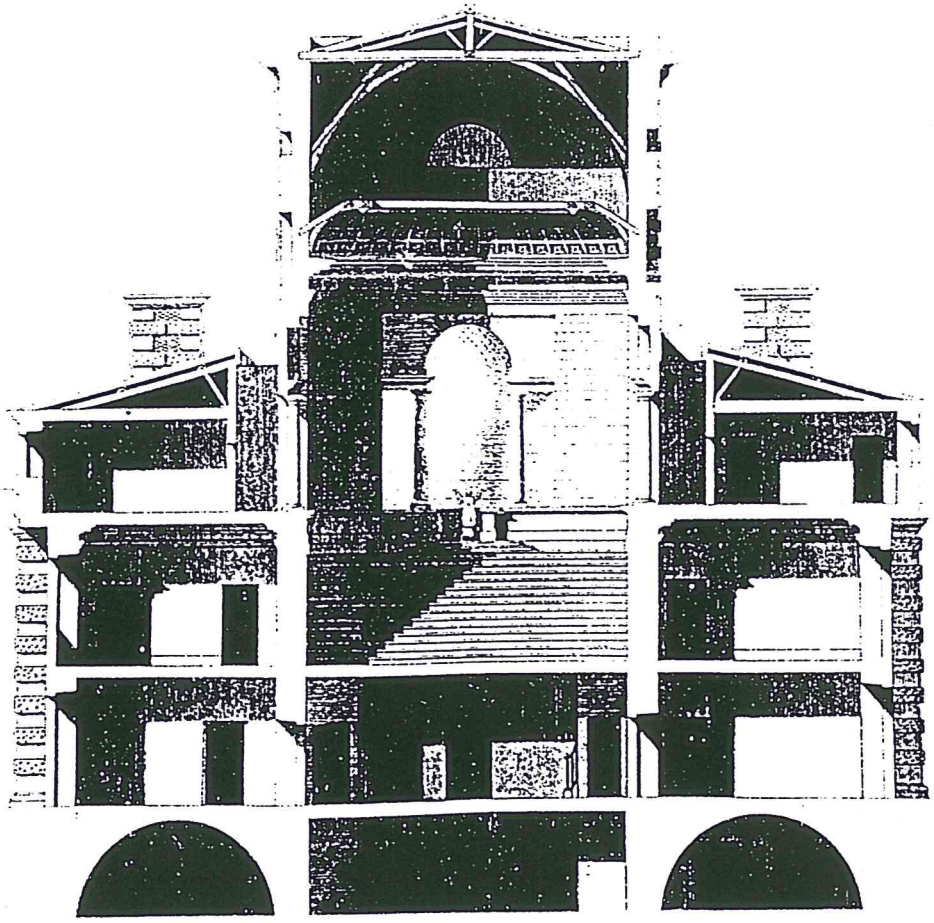
afgiftekantoor Brugge x

archipel

MAANDBLAD APRIL 1992

vrijdag 24 april om 20u.30

CLAUDE NICOLAS LEDOUX

UTOPIST, COMMUNIST of RARE TIST
een voordracht door **Johan BAELE**

voorprogramma vanaf 19u.30: uitvoeringsplannen SEVILLA

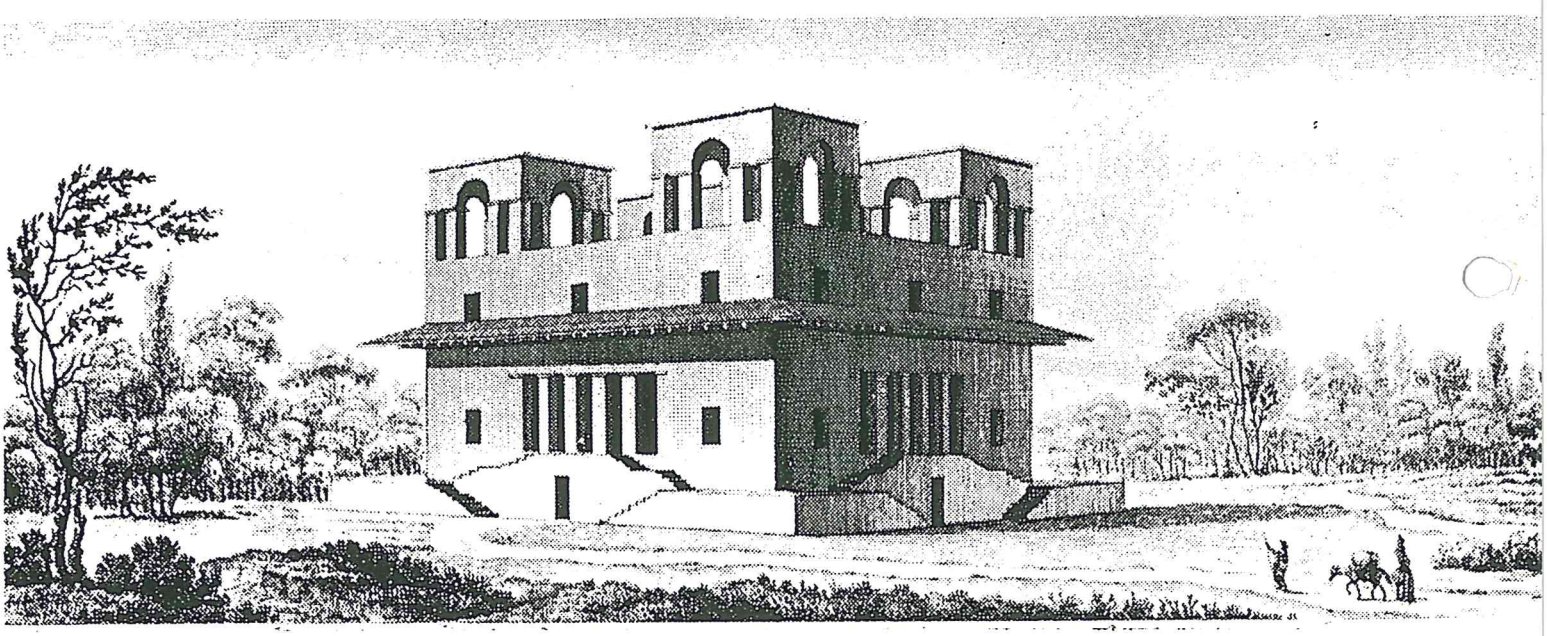
't Leerhuys, Groeninghe 35 te Brugge

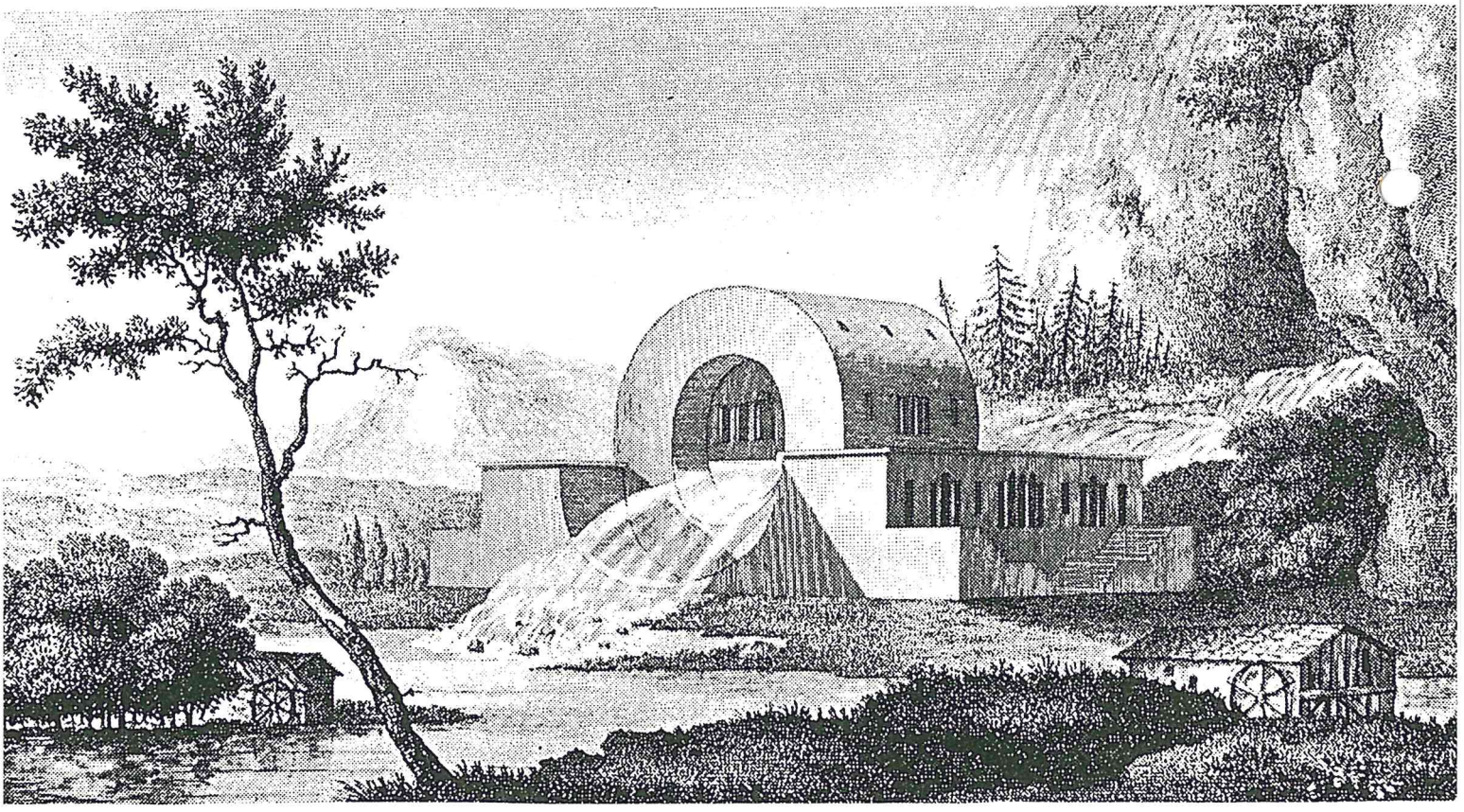
Johan Baele °1943 is architekt en stedebouwkundige. Hij is tevens hoogleraar SHAIB Gent, gastdocent aan de PHAI, HAIR en de RUG, en docent aan de Vrije Universiteit te Brussel.
Als architekt-ontwerper was hij in 69-75 medestichter van BARO Gent, in de periode 75-85 partner van Mens en Ruimte International. Sinds 1985 free-lance.
Hij haalde de 'prijs van Rome' 1969, de 'Godecharleprijs' 1970, de prijs 'Eternit' (2e prijs) in 1972, de prijs 'Eternit' (1e prijs) in 1974, en was samen met Paul Robbrecht laureaat 'Bonduelle' in 1984.

CLAUDE NICOLAS LEDOUX

De controverse over Claude Nicolas Ledoux, die de spreker reeds enkele jaren achtervolgt, neemt vreemde, ja ongezonde afmetingen aan. Is Ledoux een UTOPIST, een COMMUNIST of een RARE TIST ? Door gebruik van esoterische technieken en aan de hand van vreemde gravures, tracht de redenaar de zieleroerselen van deze meester te doorgronden en spaart hierin God noch Vaderland.

voorzitter Marc FELIX Koningstr. 43a - 8400 Oostende 059/70 01 58 bur.059/70 21 80
sekretaris Philip CARDINAEL Veldstraat 65 - 8200 Brugge-2 050/38 65 01

ARCHIPEL programma

De voordracht van Johan Baele is de laatste voordracht van het werkjaar dat afgesloten wordt met twee architektuurdagtrips, een architektuurreis en een videoavond.
Archipel was al enige tijd van plan om een dagtrip in te richten naar Parijs voor een bezoek aan de tentoonstelling Louis Kahn. Onze kollega's van ARCHITEKTENUNIE hadden hier ook aan gedacht.
Om geen overlappingen ten organiseren zijn we dan ook ingegaan op het vriendelijk voorstel van ARCHITEKTENUNIE om de dagtrip naar Parijs, en ook een naar Rotterdam ook aan ARCHIPEL-leden aan te bieden. De uitnodigingen werden per afzonderlijke post toegestuurd.
Het verdere ARCHIPEL-programma waarmee het werkjaar '91-'92 afsluit ziet er dan ook als volgt uit:

zaterdag 11 april - ééndagtrip naar Parijs
org. Architektenunie - drie tentoonstellingen:
"Trois concours à Paris",Massimiliano Fuksas", "Louis Kahn"

vrijdag 24 april om 20u30 - 't Leerhuys - Groeninge 35 te Brugge
CLAUDE NICOLAS LEDOUX, voordracht door **Johan BAELE**

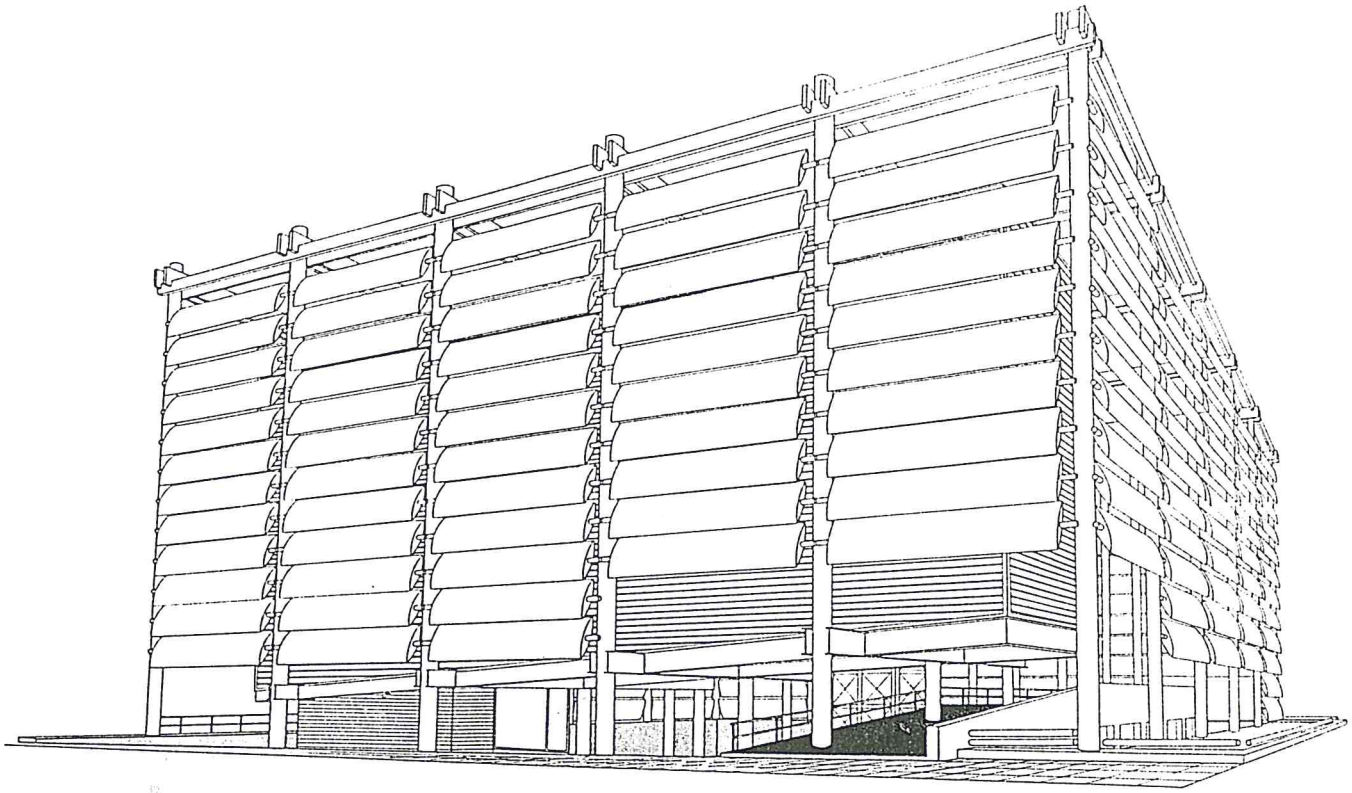
zaterdag 2 mei - ééndagtrip naar Rotterdam
org. Architectenunie - tentoonstelling Santiago CALATRAVA
(inschrijvingsformulier volgt)

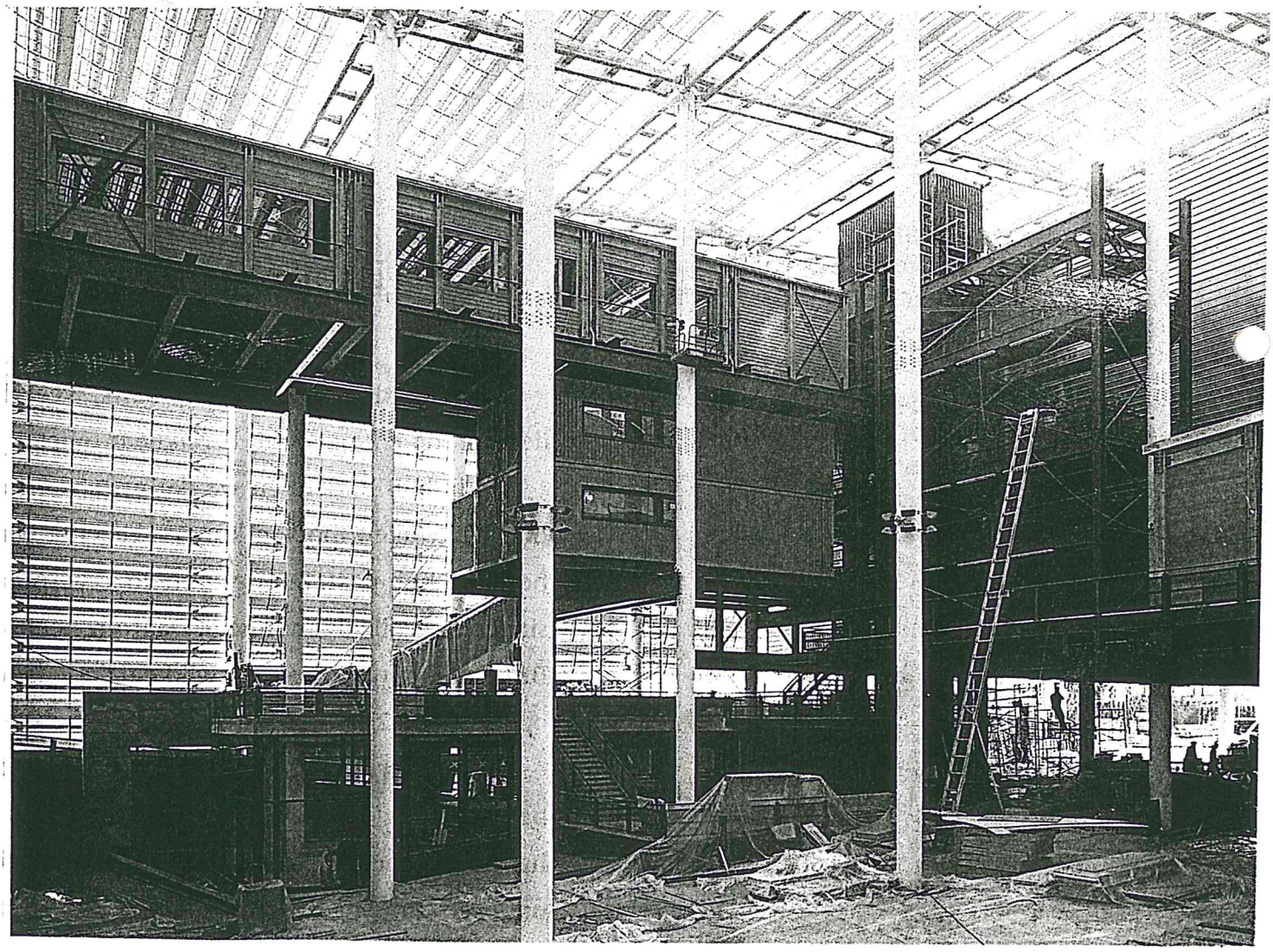
27 tot 31 mei - Architectuurreis **ARCHIPEL in SEVILLA EXPO '92**

vrijdag 12 juni om 20u.30 - 't Leerhuys - Groeninge 35 te Brugge
videoreportage **'Archipel in Sevilla'**.

vrijdag ..... juni - statutaire vergadering vzw ARCHIPEL (nog mee te delen).

Negen dagen om dus in uw agenda aan te stippen:
11 en 24 april, 2 en 27-28-29-30-31 mei, 12 juni.

ALS VOORPROGRAMMA:

EEN WERELDPRIMEUR!

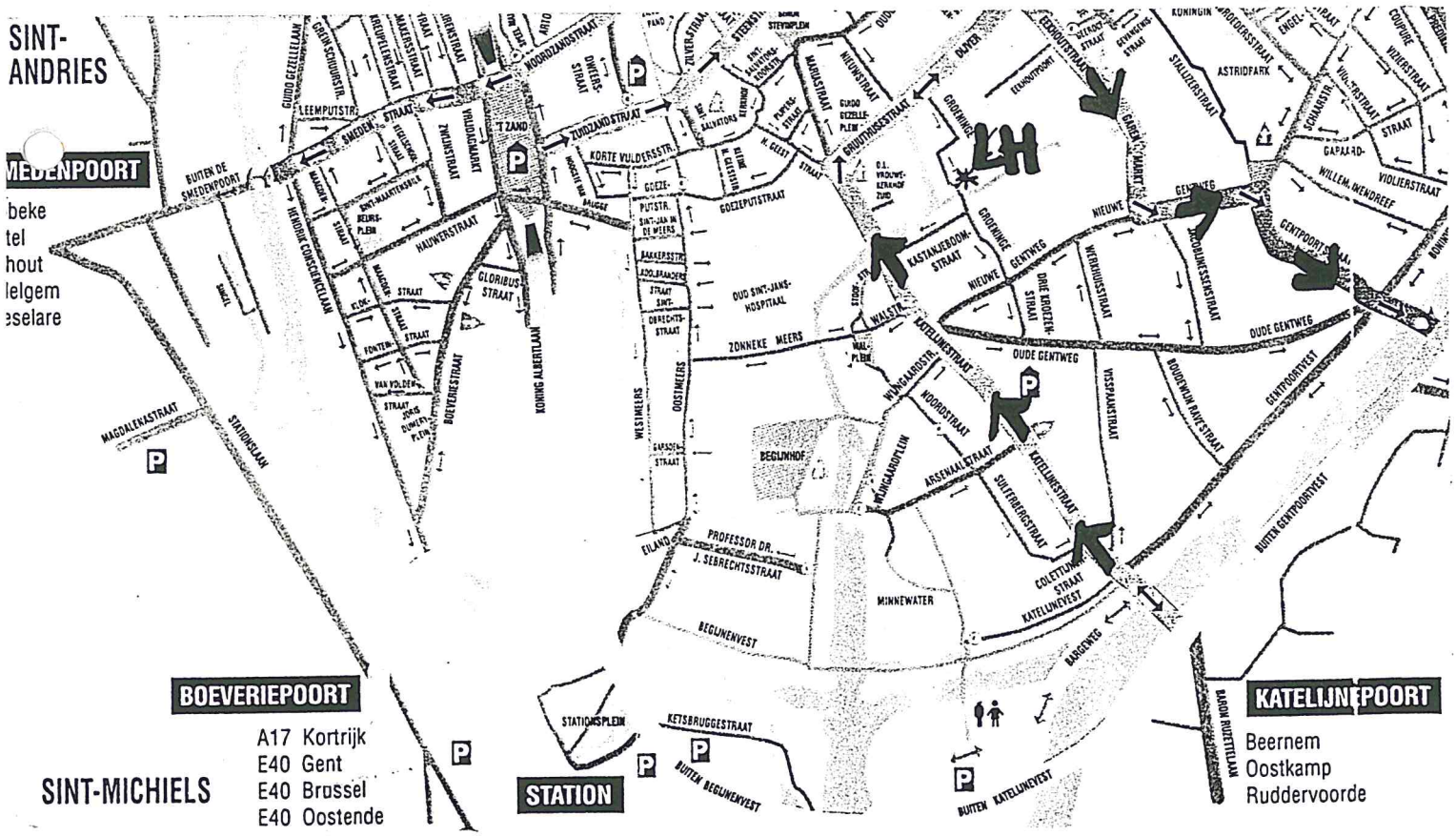
vrijdag 24 april van 19u.30 tot 20u.30

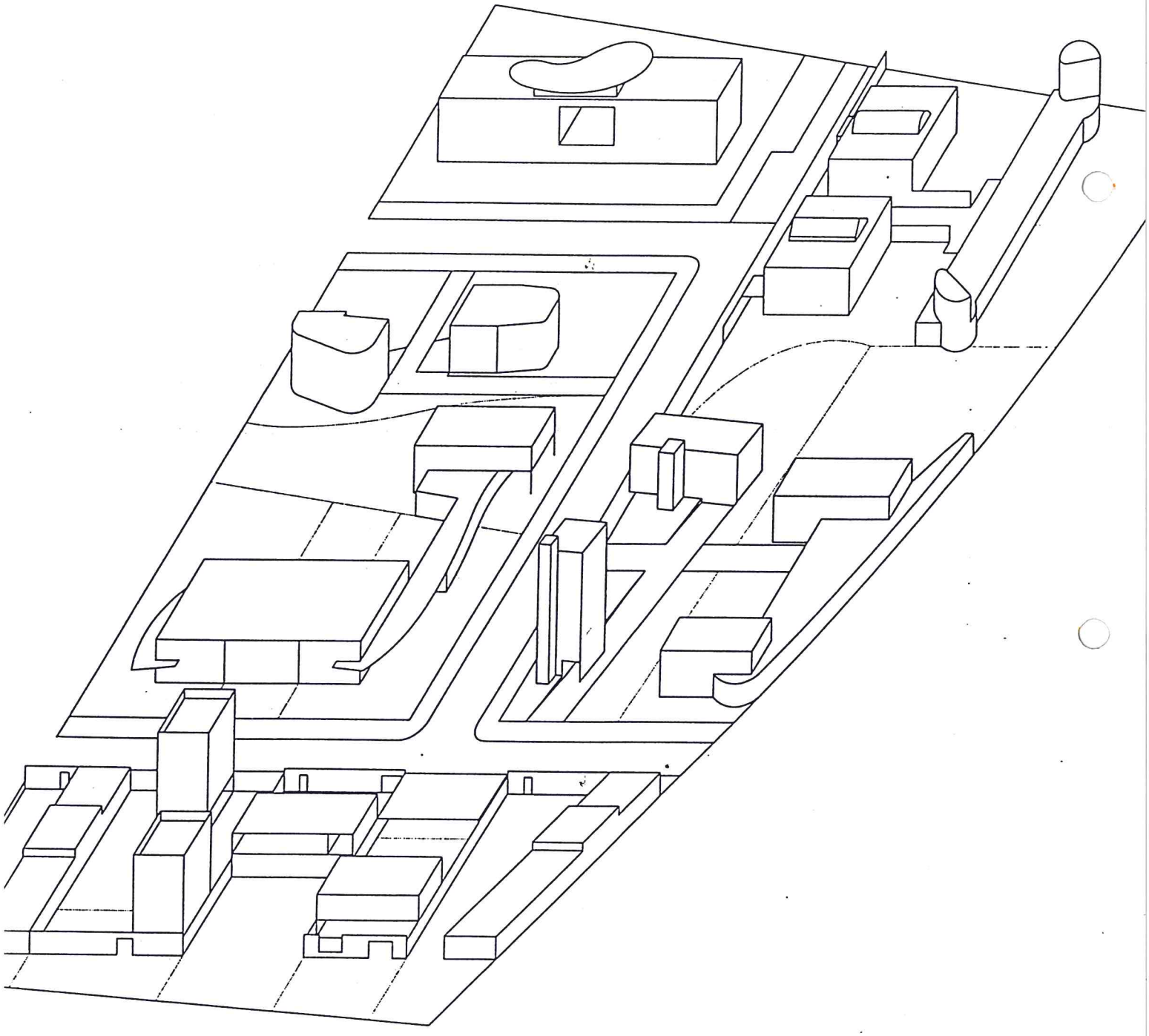
SEVILLA EXPO '92

ALLE UITVOERINGSPLANNEN van ALLE PAVILJOENEN

't Leerhuys - Groeninge 35 te Brugge

Als intro op de ARCHIPELreis naar SEVILLA stelt **Werner De Bondt** u in staat kennis te nemen van **alle uitvoeringsplans van alle paviljoenen in Sevilla.**
De uitvoeringsbundels zijn samen met enkele fotoboeken over de expo te bezichtigen in de benedenzaal van 't Leerhuys vanaf 19.30 (vóór de aanvang van de voordrachtavond).
Voor de medereizigers, maar ook voor anderen, is dit de ideale inleiding op een architectuur evenement van wereldformaat.
Om u toe te laten tijdig 't Leerhuys te bereiken, vind u onderaan deze pagina, het nieuwe verkeersplan van Brugge.
Het fameuze "lussensysteem" dat u best vooraf aandachtig bestudeerd.

De Singel Antwerpen

PROJEKT PAPEYE, Kortrijk - Aalbeke
ONTWERPEN VOOR EEN KIJKDORP

van 30 april tot 31 mei 1992
open van dinsdag tot zondag van 14 tot 18 uur
gesloten op maandag

"Die 'tweespalt' tussen architektuur en wonen valt, minder frontaal maar even sprekend, af te lezen van de vele villawijken waarmee Vlaanderen nog altijd blijkt te moeten worden verkaveld.
Voor de 'goedmenende' architekt zijn ze een schrikbeeld geworden : bij verkavelingen horen voorschriften en beperkingen. Beperkingen omtrent materiaal en vorm, omtrent dakhelling, inplanting, bebouwde oppervlakte. Beperkingen die opgelegd worden door stedebouwkundigen - en door andere ambtenaren die de verbeelding verkavelen -, beperkingen door opdrachtgevers die, zo lijkt het, alleen maar in fermetten willen wonen. (Er bestaat een merkelijke afstand tussen de huizen en interieurs die in de glanzende architektuurtijdschriften worden afgedrukt en de 'traagheid' van het wonen, de huizen en interieurs die het 'echte landschap' bepalen).
Kritiek op de banaliteit en de verveling van de fermettenbouw is nodig maar hij is meestal te gemakkelijk eenzijdig.
Eenzijdig is het smaakoordeel van de architekt die het wonen wil korrigeren. Vanuit een 'deskundige', idealistische visie, die meestal met de laatste trend in de architektuurmode te maken heeft, wil hij andermans intimiteit regisseren". (Mil de Kooning, "over wonen en over fermetten").

De hierboven geschetste problematiek staat centraal in volgende architektuur-tentoonstelling in de Singel. Aanleiding hiervoor is een experiment van tien jonge Belgische architekten die een alternatief poogden te kreëren voor deze typisch Belgische situatie. In een kijkdorp te Aalbeke bieden zij tweeëntwintig woningen (op plan) te koop aan. De ontwerpen zijn frisse variaties op het tema van de middelgrote en kleine eensgezinswoning. De groep opteerde van bij het begin voor de alternatief op de gangbare stedebouwkundige indelingen en normen. Ondanks hun vernieuwde voorstellen voor de heraanleg van het stratenplan bleef het plan van verkaveling behouden. Uiteindelijk kwamen zij tot een ensemble van afzonderlijke en verschillende woningen met groenruimte ertussen. Interesse voor dit initiatief blijkt echter onbestaand bij beleidsverantwoordelijken, financiële instellingen en promotors. Ook de architekten zelf slagen er niet in om een degelijke financiering met sponsors op te zetten.

De ontwerpen van de woningen van Frank Delmulle, Stéphane Beel, Philip Deceuninck, Dirk Defraeye - Koen Van de Vreken, Xavier de Geyter, Eugeen Liebaut, Luc Reuse en William Lievens - Rudy Debacker - vzw Architectenbouwers worden in de tentoonstelling gepresenteerd en gesitueerd in het Belgische landschap.
Deze tentoonstelling in de Singel wil de situatie van de jonge architekten, het gebrek aan een beleidsvisie omtrent architektuur, het gemis aan nieuwe impulsen in de woningbouw, het overheersen van commerciële belangen in een sektor als woningbouw ter diskussie stellen. Hiermee komt de hedendaagse architektuur die de Singel ook in het verleden centraal stelde, in een ruimere context te staan. Voor de vormgeving van de tentoonstelling tekent Bernard Van Eeghem.

Bij de tentoonstelling **Projekt Papeye Aalbeke** geeft de Singel een katalogus uit met teksten van Mil De Kooning en Arjet Oosterman.
Uit het kritische gesprek tussen Marc en Mil de Kooning citeren we hieronder de aanzet.

M :
De eerste indruk - ik tracht het standpunt te verwoorden van wie potentieel in 'hedendaagse' architetkuur geïnteresseerd is - is er een van aangename verrassing. Dat heeft te maken met het stratenpatroon, met de verdeling in percelen, met het onderlinge verschil van de volumes - dat beslist niet banaal is. Het is bijvoorbeeld stukken interessanter dan experimentele wijken in Nederland, Denemarken of Spanje. En ook na realisatie zal het een uitdaging blijven vormen. Het wérkt dus, maar tegelijk verwondert het. Je bent ervan onder de indruk dat de architekten met z'n allen tot deze algemene opzet zijn gekomen, maar daar houdt het dan ook mee op. Er is klaarblijkelijk samengewerkt, maar de samenwerking gaat op essentiële punten de mist in.

M :
Je verwoordt de eerste indruk die waarschijnlijk iedereen zo'n beetje heeft : het projekt pàkt maar het irriteert tegelijk. Er is een element van onleesbaarheid, van onbegrijpelijkheid.

M :
Voor mijn gevoel werden bepaalde essentiële afspraken niet gemaakt. Afspraken omtrent bouwkundige systematisatie bijvoorbeeld. Met als gevolg dat geen enkele buitenstaander - ik bedoel : iemand met geld, een promotor - ertoe verleid kan worden om het projekt in z'n geheel te bouwen. De detaillering, de bekleding verschilt van projekt tot projekt. De bouwsystemen ook. En ga zo maar door. De ene architekt werkt met staal, de andere met massiefbouw. De ene bekleedt, de andere bepleistert. Door het ontbreken van elke afspraak daaromtrent is het als totaalprojekt ekonomisch onhaalbaar en zal het waarschijnlijk ook niet worden gerealiseerd.
Het gevolg is ook dat je, als beschouwer, terugvalt op het analyseren van elk objekt afzonderlijk, een beetje in de trant van 'Zozo, dit is een Delmulle' of 'ziedaar, een Liebaut', enzovoort. De enige uitzondering bestaat in de samenhang van Beel, De Geyter en Reuse, omdat zij verder zijn gegaan in het maken van onderlinge afspraken. Maar dan toch ook weer niet tot het punt dat het werkelijk interessant, in de betekenis van haalbaar, zou zijn geworden.

M :
Kan je de zaak niet omkeren ? Dan krijg je bijvoorbeeld : een groep architekten heeft gezamenlijk een projekt opgezet en, in een sfeer van kamaraderie en avontuur, hebben ze een gok gewaagd, waarbij niet zozeer in termen van haalbaarheden maar in termen van mogelijkheden werd gedacht.

M :
Akkoord, dat is het boeiende aspekt eraan : een groep heeft samengewerkt. Maar het produkt van die samenwerking schiet te kort van zodra het beschouwd wordt in de 'normale', commerciële context - de context waarin het, van bij de start, uitdrukkelijk als tegenmodel wou fungeren - en is daardoor wellicht niet voor realisatie, laat staan voor herhaling vatbaar. Waarom niet ? Bij gebrek aan een promotor voor het hele projekt hadden ze onderling àlle nodige afspraken moeten maken om de haalbaarheid van hun soort hedendaags bouwen veilig te stellen.
Ik heb het dus niet over planindeling, over ruimtelijke affinitieten e.d. Het gaat over afspraken omtrent de eenvormigheid van het bouwsysteem - fundering, samenstelling van wanden, riolering, enzovoort. Afspraken die de haalbaarheid garanderen omdat ze bijvoorbeeld mogelijk maken dat àlle gebouwen tegelijkertijd kunnen gebouwd worden door éénzelfde ploeg van uitvoerders - dank zij de synchronisatie in ruwbouw, dakdichting, afwerking van primaire struktuur, aansluiting van buitenschrijnwerk, enzovoort.
Qua uitvoering zou je het totaalprojekt idealiter als een soort van gesepareerd appartementsgebouw kunnen beschouwen dat, dank zij het afsprakenniveau, door één aannemer met één opzichter wordt uitgevoerd.

...

Het enige voordeel dat je in Aalbeke dan nog hebt is dat de woningen sàmen staan en dat ze ontsnappen aan de verkavelingsvoorschriften waar je elders mee getergd wordt. Zodat het dan al bij al een demonstratie wordt van wat er zoal kan gebeuren als die voorschriften niet bestaan.

Architektenunie

ARCHITEKTENUNIE-STUDIETRIPS PARIJS-ROTTERDAM

1° De Architektenunie organiseerde op ZATERDAG 11 APRIL 1992 een succesvolle ééndagsstudietrip naar PARIJS. Gezien het succes en het vermoeden dat velen belet waren wegens paasverlof of andere redenen wordt dezelfde studietrip nogmaals ingericht op

ZATERDAG 25 APRIL 1992

Drie tentoonstellingen worden er bezocht :
1*In het Pavillon de l'Arsenal -"Paris, des fortifs au périf"
2*In het Institut Français d'Architecture -"Massimiliano Fuksas, 60 projets"
3*In het Centre Georges Pompidéu -"Louis I. Kahn, le monde de l'architecte".

2° De Architectenunie organiseert een ééndagstrip naar de tentoonstelling van het werk van Santiago Calatrava te Rotterdam op :

ZATERDAG 2 MEI 1992.

Naast de tentoonstelling bezoeken we nog enkele moderne architektuurprojekten.

Inlichtingen en mondelinge inschrijvingen:
Architectenhuis-Antwerpen : Mavo,Woe, Vrijvo : 03/234.38.87 (Tel en Fax)
Vrije Universiteit Brussel-Afd. Arch. (J. Depuydt) : 02/641.28.41

Verzamelplaatsen :
De verzamel-en opstapplaatsen, alsook de uren worden bepaald in funktie van het aantal deelnemers per stad en de te volgen route van de bus in funktie hiervan. Deze worden jullie op voorhand medegedeeld, vul daarom op de inschrijfstrook telefoonnrs buro en privé en Fax in zodat we jullie kunnen bereiken.

Deelnameprijs:
Studenten : 550 Fr, Leden BVA, A.U. en Archipel : 750 Fr en niet-leden 950 Fr.
Inschrijven door middel van inschrijvingsformulier hieronder

Ik schrijf in voor :
O ééndagsstrudietrip PARIJS op 25 april 1992.
O ééndagsstrudietrip Rotterdam op 02 mei 1992.

Ondergetekende .....

Telefoonnummer (buro en privé): (en /of FAX)
.....

O Student(e) O Lid BVA, A.U. of Archipel O Niet -Lid

Schrijft in voor ..... personen en stort het overeenkomstig bedrag op rekening van de A.U. Sint Paulusstraat, 39 te 2000 Antwerpen :
409-7532601-13 met vermelding PARIJS en/of ROTTERDAM.

Deze strook terug te sturen of te Faxen vóór Woe 22 april 1992.
FAX : 03/ 234.38.87 (Architektenhuis- Sint Paulusstraat, 39 te 2000 Antwerpen) of 02/641.29.28 (FAX-VUB) beide ter attentie van José Depuydt.

